

תוכן העניינים

11	הקדמה
12	כיצד עונים על שאלות בבחינת הבגרות
19	הרקע ההיסטורי להקמת המדינה
20	• החלטה 181 של האו"ם - תוכנית החלוקה מיום כ"ט בנובמבר 1947
21	הכרזת העצמאות
22	• הכרזת העצמאות - המסמך
24	• הכרזת העצמאות - חלקים מרכזיים
25	• ההצדקות להקמתה של מדינה יהודית בארץ ישראל בהכרזת העצמאות
26	• מאפיינים יהודיים ודמוקרטיים של המדינה הבאים לידי ביטוי בהכרזת העצמאות
31	הרעיון הלאומי
32	• לאומיות ומדינת לאום
37	• ההצדקות למדינת הלאום
39	שאלות תרגול
41	מדינה יהודית
43	המאפיינים היהודיים של מדינת ישראל
44	• היבט משפטי-נורמטיבי
47	• המרחב הציבורי
49	• הסדר הסטטוס קוו
51	מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות
52	• האחריות והמחויבות ההדדית של מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות
53	המיעוטים בישראל
54	• מהו מיעוט
54	• מעמד המיעוטים במדינת ישראל
54	• היבט דמוגרפי-סוציולוגי
55	• ביטויי קבוצות המיעוט במרחב הציבורי והמוסדי

57	השסע הלאומי
58	• הצגת הקבוצות השונות
64	• הגורמים לשסע הלאומי
66	• דרכי ביטוי של השסע הלאומי
67	• דרכי התמודדות עם השסע הלאומי
68	שאלות תרגול
69	מהי דמוקרטיה? ערכים, עקרונות ומאפיינים של משטר דמוקרטי
71	עקרון שלטון העם
72	• עקרון שלטון העם
72	• דמוקרטיה ישירה ודמוקרטיה עקיפה/ייצוגית
73	• הסיבות להנהגת דמוקרטיה ייצוגית
74	• משאל עם
75	• תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות
77	• שיטת הבחירות בישראל ומרכיביה
79	תפיסות דמוקרטיות
80	• תפיסות דמוקרטיות
80	• דמוקרטיה ליברלית-אינדיבידואלית
81	• דמוקרטיה רפובליקנית
82	• דמוקרטיה רב-תרבותית
82	• השוואה בין התפיסות הדמוקרטיות
87	תרבות פוליטית דמוקרטית
88	• תרבות פוליטית דמוקרטית
88	• עקרון הפלורליזם
90	• עקרון הסובלנות
92	• עקרון ההסכמיות
93	עקרון הכרעת הרוב ושמירה על זכויות המיעוט
94	• עקרון הכרעת הרוב
94	• נימוקים המצדיקים את קיומו של עקרון הכרעת הרוב
95	• עקרון הכרעת הרוב במשטר דמוקרטי ובמשטר לא דמוקרטי
95	• עריצות הרוב

97	זכויות האדם והאזרח
98	• זכויות טבעיות - זכויות אדם בסיסיות
98	• התנגשות בין זכויות
108	• זכויות פוליטיות/זכויות אזרח
108	• זכויות חברתיות-כלכליות
109	• זכויות קבוצתיות/תרבותיות
111	חובות האדם והאזרח
112	• חובות האדם כאדם
112	• חובות האזרח
112	• קשר בין זכויות ובין חובות
113	גישות כלכליות-חברתיות במדינה הדמוקרטית
114	• גישות כלכליות-חברתיות
114	• הגישה הליברלית/ניאו ליברלית
115	• הגישה הסוציאל-דמוקרטית
117	• השוואה בין הגישה הליברלית לבין הגישה הסוציאל-דמוקרטית
119	גלובליזציה
120	• גלובליזציה מהי?
121	עקרון הגבלת השלטון
122	• עקרון הגבלת השלטון
123	• עקרון הפרדת רשויות
124	• מנגנוני פיקוח וביקורת פורמליים / מוסדיים ובלתי פורמליים / חוץ מוסדיים
126	• חוקה
127	עקרון שלטון החוק
128	• עקרון שלטון החוק
129	• סוגי הפרות חוק ועבריינות
130	• פקודה בלתי חוקית בעליל
131	זכות הדמוקרטיה להגן על עצמה
132	• זכות הדמוקרטיה להגן על עצמה מפני איומים על שיטת המשטר ועל אופי המדינה
	• ביטחון ודמוקרטיה - זכות המדינה להגן על עצמה ועל אזרחיה מפני איומים
133	על הביטחון

134	שאלות תרגול
138	תשובות לחלק מהשאלות
139	המשטר במדינת ישראל
141	יסודות חוקתיים
142	• יסודות חוקתיים
142	• המעמד המשפטי של הכרזת העצמאות
145	• חוקי היסוד
149	• חוק השבות
153	• חוק האזרחות
155	הרשות המחוקקת: הכנסת
156	• הכנסת
157	• תפקידי הכנסת
157	• עבודת הכנסת במליאה ובוועדות
159	• תהליך חקיקה
161	הרשות המבצעת: הממשלה
162	• הממשלה
162	• תפקידי הממשלה
163	• אחריות ממשלתית משותפת ואחריות מיניסטריאלית
165	הרשות השופטת: בתי המשפט
166	• הרשות השופטת
166	• אי תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל
168	• סוגי המשפט בישראל
169	• בג"ץ
171	שאלות תרגול

175

אשכול העולם היהודי

- 176 • מקומה של מדינת ישראל בחיי העם היהודי
- 178 • תיאור הקבוצות השונות ביהדות
- 180 • הגורמים לשסע הדתי בישראל
- 182 • דרכי ביטוי של השסע הדתי
- 183 • דרכי התמודדות עם השסע הדתי
- 183 • שאלות תרגול

185

אשכול תקשורת ופוליטיקה בישראל

- 186 • תקשורת המונים
- 186 • תפקידי התקשורת בדמוקרטיה
- 188 • האזרח כצרכן ביקורתי של אמצעי התקשורת
- 188 • חשיבותה של התקשורת
- 189 • עקרון האי-תלות של אמצעי התקשורת
- 191 • כוחם של אמצעי התקשורת
- 192 • שאלות תרגול

193

אשכול בחירות ומפלגות

- 194 • שיטות ממשל: פרלמנטרית, נשיאותית, מעורבת
- 195 • הממשל הפרלמנטרי בישראל
- 195 • כינון הממשלה
- 195 • שיטת הבחירות בישראל
- 198 • המערכת הרב-מפלגתית בישראל - יציבות ותמורות
- 199 • ממשלה קואליציונית
- 202 • שאלות תרגול

203

אשכול מעורבות אזרחית ופיקוח על רשויות השלטון

- 204 • מוסדות פיקוח וביקורת
- 210 • מעורבות פוליטית של האזרחים
- 212 • מעורבות אזרחית
- 213 • שאלות תרגול

215	אשכול רשויות מקומיות
216	• מבנה הרשות המקומית
219	• סמכויות הרשות המקומית
220	• תפקידי הרשות המקומית
221	• בחירות ברשות המקומית
222	• שאלות תרגול

223	מבנה בחינת הבגרות
224	שלוש בחינות מתכונת
240	תשובות חלקיות לשאלות האירוע